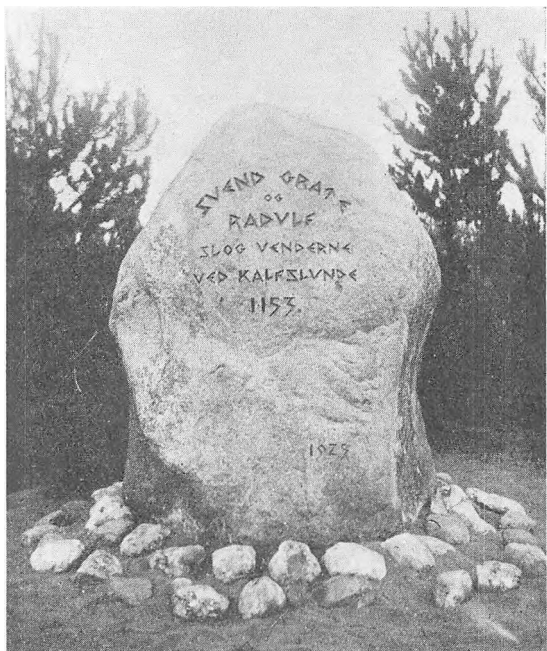

Venderstenen paa Karlslunde Strand.

Ved V. Mortensen.

I Aaret 1153 var en stor Skare vendiske Sørøvere landet paa Sjællands Østkyst, og det var deres Agt at overraske Roskilde. Hvor Vetheman havde stiftet et Selskab af Frivillige, der gjorde Venderne megen Fortræd. Ved Spejdere havde de erfaret, at (Kong) Svend var borte fra Byen; han var i Sundbylille for at forhandle med sine Medbejlere til Regeringen,

(V. M. fot.)

Knud og Valdemar. I Virkeligheden var Svend imidlertid kommen tilbage, men laa og sov; men dette vidste Venderne ikke. Da de ankom til Roskilde, mødte de en af Kongens Mænd, den raske Rytter *Radulf*, som med sine faa Kammerater opholdt Venderne, til Svend kom til. Der udspandt sig en heftig Kamp, der vekslede med Held for Parterne, men endte med, at Venderne flygtede, ivrig forfulgt af Danskerne. Det afgørende Slag stod ved *Kalfslunde* (Karlslunde) i Tune Herred, og her led Venderne et afgørende Nederlag. Der blev næppe saa mange tilbage, at de kunde føre deres Skibe hjem. (Se udførligere om Slaget i Annaler for Nordisk Oldkyndighed, Aargang 1836—37.)

Til Minde om denne Begivenhed, der jo er et Stykke interessant Lokalhistorie, er der i Sommer paa Initiativ af undertegnede bleven rejst en smuk Mindesten paa Karlsrunder Strand i en Plantage tilhørende A/S „Karlsrunder Strand“. Ved frivilligt Arbejde, væsentlig af Fiskerne H. Rasmussen og N. Pedersen samt Smed J. Andersen og Tømrer A. Rundqvist, er den ca. 3000 kg vægtige Sten bleven ført 1 km fra Klintegaardens Strand, hvor den rimeligvis har henligget saa længe, at den har været Vidne til ovennævnte Begivenhed. Den havde af Naturen saa smuk en Flade, at der intet er hugget paa den ud over Indskriften, der lyder saaledes: „Svend Grate og Radulf slog Venderne ved Kalfslunde 1153.“ Og forneden: 1925. — Stenhugger Hansen-Glem, Roskilde, har besørget Hugningen.

Stenen afsløredes ved en Festlighed St. Hans Aften, hvor over 200 var til Stede, deriblandt mange af Taastrupegnens Lærerkreds. Undertegnede holdt Foredrag om Slaget og afslørede Stenen, der saa blev overgivet Selskabets Bestyrelse. Under Stenen er indmuret et Dokument, der fortæller om Arbejdet. Da den staar paa Hjørnet af Vejen ned til Stranden og den paatænkte nye Køge Strandvej, maa det siges, at den har faaet en god og smuk Plads.

Karlsruhe, August 1925.

V. Mortensen.

Klokken i St. Laurentii Taarn.

I 1921 indsendte Historisk Samfunds Bestyrelse et begrundet Andragende til Roskilde Byraad om, at den da afbrudte Morgenringning med Klokken i St. Laurentii Taarn (Raadhustaaet) maatte blive genoptaget. Andragendet fik i Byraadets Møde den 15. Juni en meget velvillig Modtagelse, og siden har den gamle Klokke atter lydt hver Morgen ud over Byen. Tidligere ringede den ogsaa Byraadsvalget ind. Men et Par Gange i de senere Aar tav Klokken paa Valgdagene, og det saa ud til, at den smukke, gamle Skik med Ringning lige før Valgets Begyndelse var gaaet i Glemmebogen. Nogle Dage før Byraadsvalget i Aar henledte „Roskilde Avis“ Opmærksomheden paa dette lille Spørgsmaal. Henstillingen blev velvilligt modtaget af Byens Styrelse, og den 11. Marts mindede St. Laurentii Klokke Roskilde Borgere om, at det var Valgdag. Klokken har hermed faaet alle sine gamle Beskæftigelser igen og befinder sig sikkert godt derved! Historisk Samfund vil her takke paa dens Vegne.

A. F.

For 300 Aar siden.

Ved V. Møller.

I August 1625 skete en mærkelig Begivenhed i Landsbyen *Mørkhøj*. Gladsaxe Sogn, Sokkelund Herred. Et Pigebarn kom til Verden, forsynet bag paa Hovedet med *en høj, bred rund Bue af Kød* i Mønster som de Huer og Hatte, der da var paa Mode. Dette blev af Almuen *opfattet som et Tegn fra oven*, til Straf for de forargelige Moder. Præsten *Hans Niel-søn* i Gladsaxe lod trykke et lille Skrift derom (findes i det kgl. Bibliotek, Kbhvn. 1625), og her skal gives et Uddrag af hans Beretning.

„Sørgeligt Spektakel og Vundertegn
Nu nyligen set paa et nyfødt Pigebarn

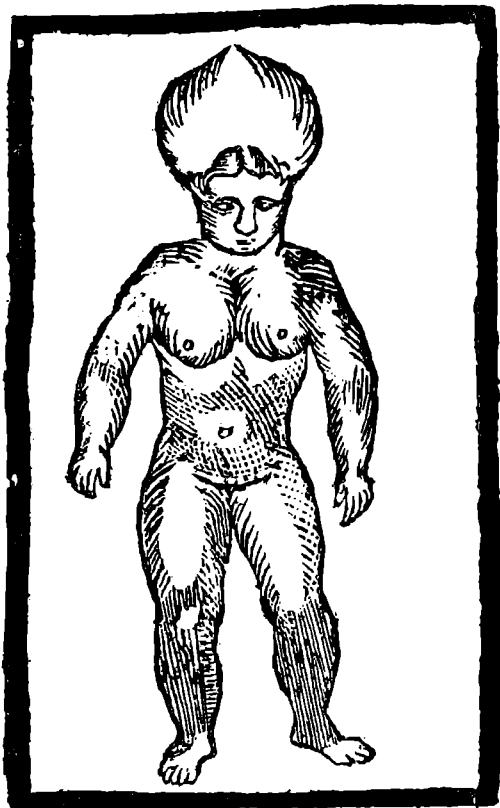
udi *Mørkhøye* liggendes i *Sokkelunds Herred* udi *Gladsaxe Sogn* til et ynkeligt Skuespil for alle dem, som genstridigen imod Guds alvorlige Trusel holde hart ved deres nye Noder, høje Toppe og forargelige Klædedragt.“

Præsten anfører derefter et Par Bibelsprog, der angaar Klæder, og slutter med:

Jo *større Straf* der er for Hand,
jo trygger leve Folk i Land.

„Nærværende Jesu Christi Aar 1625, Fredagen d. 12. August, da er en frugtsommelig Dannekvinde ved Navn *Johanne Eylersdatter*, som var ved 43 Aar gammel, en Ægtemands Hustru i *Mørkhøye*, hendes Time kommet, at hun skulde føde. Da, som det var hendes første Fødelses Nød, er det gaaet hende haardeligen, er søgt tre Jordemødre til hende, og udi fire samfulde Dage ej havde Magt til at føde. Men haver med stor Ve og været i Banghed, indtil Gud Allermægtigste under-ligen og naadeligen hende haver forløst Tirsdagen den 16. August imellem 6 og 7 om Morgen, da er fremkommet et tidigt og fuldkomment Pigebarn: Paa hvilket man saa bag paa Hovedet, ikke uden Hjertens Vemodighed, en høj, bred rund Bue af Kød, noget i Højden spidsagtig, i Mønster som hine virkede Buer, eller med Staaltraad oprejste Sørgehatte og andre saadanne forargelige Huer, som nu af Kvindekønnet, Adel og U-Adel, Fattig og Rig, fast ubetænkt og modvilligen imod mange saadanne Guds Vredes Tegn og daglig Formaning bruges, Gud og hans Ord til allerstørste Foragt, andre til Forargelse, dem selv til større Skade og Fordærvelse, uden derpaa, ved sand Omvendelse og andet Sind, raades Bod i Tide. Og for at ingen skal af leffærdigt Sind tænke, forkynde eller sige: Ja, det var ikkun et Stykke Vækst-Kød, og mange-

lunde kunde hændes, da var Hovedet ellers rundt, aldeles. Og udi samme Kød kunde man skinbarligen finde og føle indentil et Ben eller stærke Bruske, som i Vejret opholdt samme Hud og Kød: Lod sig og ligesom ved et Led over Panden henbøje,

og da havde Skikkelse ret som Hjælmen paa en Stormhue, der bruges i Krig.

Samme Barn blev begravet d. 17de og Moderen d. 21de August (Tekst: Jesus græd over Jerusalem).

Dette og anden deslige Guds Vredens Tegn bør ingenlunde at stikkes i Skjul, thi de sker ikke forgæves og gaa ej af uden største Skade og Ulykke.

O, saa betænk værdeligen og med Frygt af saadanne sørgelige Undertegn og Mén paa *hint uskyldige Noer*, baade Guds retfærdige Dom og overhængende Straf for hans dyre Ords genstridige Foragt, ny Noder, Hoffærdighed etc., som han truer retfærdeligen hos Esc. 3,16: Og Herren sagde: Fordi

Sions Døtre ere hovmodige og gaa med Saa og hans Godheds, Taalmodigheds og Langmodigheds Rigdom, som leder os til Pønitense og vilde gerne spare os, om vi ellers (medens Tid er) falde til Føje og *lade Toppen falde*, før Stormen bliver for stærk, ved sand Tro og Troens sande Lydighed, og saa takke ham for sin *faderlige Advarsel*. Hertil give Gud Aand og Naade i Jesu Christi Navn. Amen.

At saa er Sandhed, vidner jeg med egen Haand.

Hans Nielsøn,

Guds Ords Tjenere uværdig for den Menighed der sammesteds."

Sluttelig følger „en kristelig Paamindelse“.

For adskillige Aar siden spøgede Naturen med *toppede Føstre* etc. i lige Maade og det af Guds Tilladelse, Menneskene til Advarsel, som af dem selv *uden sligt* burde være mere forstandige end nu *Huekonerne og Hattesømmersker* (foruden den anden ny modelige Hovedklæder udviser) med andre, som saaledes *vanske sig selv*, hvilke vore gamle, tarvelige Forfædre forud kaldte *toppede Horer* etc. Og blev da med høje Øvrigheds Betænkende paamindet og berammet, at alle *ærlige Kvindfolk* skulde lade slige ny Noder falde, eller *afvises fra Skriftestolen* etc., om de komme saaledes frem ubodfærdelige at ville bruge det højjærværdige Sakrament sig selv til Dom og Straf. Foruden det, som paa *Torve og Gader af kristelig Øvrighed* blev bestilt, at *saadanne Huer og Hatte med Toppe og Bøjler* ved en og anden *blev nogle aftagne og sønder-skaarne, dem til Spot*. Hvorfor det og i denne sørgelige Tid burde end bedre at agtes efter slig Lejlighed, saa at enhver udi sit Embede gjorde dertil al Flid, som kunde tjene til at *afvende Guds Vrede* og være forsvarlig med en god Samvit-tighed.

Gud hjælpe os for Jesu Christi vor Herres Skyld!

— — Saaledes var Datidens Syn paa Moderne og de Foreteelser, Naturen kan frembringe.

Sagn fra Ballerup og Omegn.

Ved stud. jur. Axel H. Pedersen, Ballerup.

1. Store og lille Lemmehøj.

„Lemmehøjen“ i Aagerup er en gammel Troldtøjshøj. Og der staar Sagn om den. Naar Højfolket Syd fra kom til Gilde i Højen, blev de staaende et Stykke derfra og kradsede Jorden af deres Fødder. Paa den Maade fremkom den noget mindre Høj ved Siden af Lemmehøjen.

Lemmehøjen ligger i Skellet mellem Ballerup og Ledøje Kommune. Sogneskellet er i Form af en Grøft gravet midt op over Højen. Den er i Aar bleven fredet. (Efter mundtlig Meddelelse fra Gaardejer Mouritz Jensen, Raamosegaard, Aagerup.)

2. Trolldfolket i Lemmehøj.

Paa Stuvehøjgaard i Aagerup boede for et Hundrede Aar tilbage en Mand, hvis Børn pludselig blev sindssyge. Ingen kunde forstaa Grunden dertil, men senere forklarede man det saaledes, at det var Trolldfolket i Lemmehøj, der havde hævnnet sig og derfor byttet Børnene med nogle andre om Natten.

Stuvehøjgaard er beliggende et Par Hundrede Meter fra Lemmehøjen. (Efter mundtlig Meddelelse af Gaardejer Mouritz Jensen, Raamosegaard, Aagerup.)

3. Jægermester Hahns vilde Jagt.

Jægermester Hahn ejede for et Par Hundrede Aar siden et Jagtslot og nogle Gaarde i Jonstrup Vang. Hahn pinte sine Fæstere og var ilde lidt. Men Bønderne vidste dog at fortælle, at Gengældelsen ramte den onde Jægermester. Stille Aftener hørtes et stærkt sugende Sus gennem Luften, efterfulgt af hidsig Hundeglam. En ildspyende Hest fo'r gennem Luften; fra Vangen over Skovlunde og Islemark mod Frederiksberg, hvor Regimentsskriveren havde Kontor, gik den vilde Jagt. Det var Jægermester Hahn, der ikke kunde finde Ro i sin Grav. Jægermester Vincentz Joachim von Hahn fik Mageskifte og Skøde-Brev paa jus patronatus til Ballerup Kirke 1678.

Efter ham opkaldtes Vejen fra Skovlunde mod Islemark, Hanevad, Hahns Vej. (Optegnet 1924 efter mundtlig Meddelelse af Overretssagfører P. C. Tüchsen, Husum.)

4. Tingvognen fra Ballerup.

Smed Grønvold i Husum boede i et lille, lavt Hus lige ud til Frederikssundsvejen. En Nat blev han vækket af en stærk Rumlen paa Vejen. Han sprang op og saa da Tingvognen fra Ballerup komme kørende. Den var forspændt med fire Heste, og paa Vognen sad fire Mænd med store Cheniller (Kapper), paa den nærmer Forløber sad en Rytter baglænds. De fire Mænd paa Vognen var hovedløse.

Det gjorde et stærkt Indtryk paa Smeden, han raabte til sin Kone: „Kom, Mor, nu skal du se Tingvognen fra Ballerup!”

I Ballerup var Birketing for Københavns Amts Rytterdistrikt fra 1683 til 1803, hvorefter det holdtes i Blaataarn i København. Ovennævnte Smed Grønvold døde 1923, 93 Aar gammel. (Optegnet 1924 efter mundtlig Meddelelse fra Overretssagfører P. C. Tüchsen og Husmand Peder Hansen, Husum.)

5. Tingvognen fra Ballerup.

„Da jeg var ung“, fortæller Husmand Peder Hansen, Husum, „var jeg engang med mine to Søstre kørende i Besøg hos min Broder Kristen, der da ejede „Rosendal“ i Ballerup. Da vi nu om Natten paa Hjemfarten var kommet midtvejs mellem Ballerup og Herløv, mødte vi Tingvognen. Det var en almindelig Vogn, i hvilken der sad fire Mænd med meget store Kapper paa. Vognen var forspændt med fire Heste, og en Rytter sad baglænds paa den nærmere Forløber. Jeg blev noget underlig, men værre var det med mine Heste, der nær havde kørt os i Grøften; men vi slap dog helskindet fra det og hjem til Husum. (Optegnet 1924 efter Meddelelse fra Overretssagfører P. C. Tüchsen, Husum.)

6. Rakkervognen.

For et halvt Hundrede Aar tilbage kunde en gammel Kone, som boede her i Byen, hver Nat se en ildlysende Vogn, som i stærk Fart drejede fra Gadekærvej om Hjørnet ved Rakkerhuset og fortsatte ad Lindegaardsvej. Det var Rakkeren med sine Svende, som kørte forbi.

Rakkerhuset laa paa Hjørnet af Lindegaardsvej og Gadekærvej (nu Frøken Reichels Ejendom). Det brændte 1912. Ved Udgravningen af Grunden fandtes Rester af begravede Dyr, og i de tilstødende Grunde fandtes ved Opførelsen af Villa „Ebba“ en stor Kule, indeholdende Dyreskeletter. En lignende er i sin Tid fundet paa Gaardejer Jens Nielsens Ejendom, lige overfor Rakkerhuset. Rakkerens Bestilling var som bekendt bl. a. at fjerne selvdøde Dyr, som ingen maatte røre ved. (Optegnet 1924 efter mundtlig Meddelelse af Gaardejer Jens Nielsen, Lindegaard, Ballerup.)

7. Malkepladsen.

I Landsbyfællesskabets Tid, hvor Kvæget græssede paa Overdrevet, havde Bymændene i Ballerup fælles Malkeplads paa det lille Stykke Jord ved Mosen mellem Villa „Solhjem“ og Vognmand Oluf Nielsens Gaard paa Skovvejen. Og nu fortælles det, at det af den Grund er det frugtbare Stykke Jord i vid Omkreds. (Optegnet 1924 efter Meddelelse fra Overretssagfører P. C. Tüchsen, Husum.)

8. St. Ibs Kilde i Maaløv.

Ved en af Bakkerne bag Maaløv Kirke fandtes tidligere en hellig Kilde, St. Ibs Kilde. Man havde den Overtro, at i Sommerens Tørke vilde man ikke faa Regn, hvis man ikke flittigt rensede den hellige St. Ibs Kilde. Andre fortæller, at det var en Lægedomskilde, og at den laa midt i Byen Maaløv. (Op-

tegnet 1924 efter Meddelelse af fhv. Lærer J. P. Jørgensen, Smørum. St. Ibs Kilde omtales i „Dänische Bibliothec 1738, II, Side 42.)

9. Svenskekrigen.

Svenskerne huserede stærkt her paa Egnen, bl. a. blev Kirken stærkt medtaget. Otte Mænd syner Kirken i 1662 og indberetter om Ødelæggelserne: „Messehagel og Messesærk blev borte i Svenskens Tid. Loftet i Taarnet fattes 3½ Tylt Dieller, og paa Taget fattes 2 Ruller Bly. Kirkegaardens Mur er ganske øde, i Stedet for er sat 40 Favne Risgærde. En Kirkekam er nedblæst over Koret, og mangler paa Kirke og Taarn 200 Tagsten. Den ene Klokketiste maa istandsættes og den anden fornyes. Kirkeporten fattes Stabler og et Hængsel, og 3 Kirkelaager er ganske øde. I Lydhullerne er Murværket brøstfældigt. Gradualen, en Psalmebog, en Løgte og Nøglen er borte. Kirkens to Huse er helt øde og borte, det ene var Degnestavnen.“

Karl Gustaf havde en Tid sin Lejr udenfor Byen. Derfor kaldes Mosen ved Brydehusvejen for Karl Gustafs Mose.

Svenskernes Uroligheder og Overgreb vakte Bøndernes Modstand. Det fortælles, at Byens Bønder drev dem paa Flugt ned over Krejerupgaards Jord henimod Skovlunde, og at adskillige Fund paa Markerne i denne Retning af Seletøj og Hesteko skal stamme herfra.

Enkelte Svenskere fik dog deres Bekomst paa Stedet. Saaledes blev nogle af dem druknet i Moserne ved Skoven. Siden da er de kaldt Svenskemoserne.

(Optegnet 1924 efter mundtlig Meddelelse af Købmand Lauritz Christensen, Skovlunde. Endvidere Smørum Herreds Synsprotokol 1662 og Københavns Amts Folkeblad Nr. 847, Fredag den 6. Februar 1925.)

Bog anmeldelser.

Ved Arthur Fang.

J. P. Jørgensen:

*Historiske Optegnelser om Ledøje-Smørum Sogne
fra Oldtiden til den nyere Tid.*

68 Sider.

Den tidligere Lærer i Smørum J. P. Jørgensen er godt kendt af Medlemmerne af Historisk Samfund for Københavns Amt gennem sine Bidrag til Aarbøgerne; mange kender sikkert ogsaa hans Bog fra 1892 om Ledøje Kirke før og nu. I ovennævnte Bog har han samlet Resultaterne af en lang Aarræk-

kes ihærdige og flittige Studier over sin Hjemegns Historie. Den lille Bog rummer en Mængde Stof, en Samling Fakta, det har kostet meget Arbejde at samle. Selvfølgelig vil Bogen først og fremmest være kærkommen for de to Sognes og nærmeste Omegns Beboere, men den kan læses med Interesse af alle.

De fleste udensogns Læsere vil vel nok have mest Fornøjelse af Edelgaves Historie med de mange Oplysninger om de skiftende Ejere samt Beretningerne om, hvorledes Bønderne tog sig selv til Rette overfor Mølleren i øverste Værebro Mølle, der længe havde voldt dem stor Fortræd ved at opstemme Vandet i Aaen for højt, saa baade Tørveskær, Høslet og Høst blev ødelagt. I et Antal af over hundrede Mand drog Bønderne i 1739 ned til Møllen og aabnede Dæmningen, hvorved Vandet strømmede ud, og Mølleværkerne og en Del af Bygningerne bortskylledes. Beretningen om Bonderevolten i Smørum og Slaget ved Nonnegaard læser man ogsaa med Interesse. Desuden er der mange bemærkelsesværdige Træk og Oplysninger, bl. a. om Færdselsvejene i Middelalderen og om, hvorledes Smørumovre Bymænd paa ganske hedensk Vis ofrede en Kvie og en Stud for at standse Kvægpesten. Dette skete i Aaret 1768!

En ikke indfødt, der aldrig har kunnet finde nogen særlig stor Naturskønhed i de nævnte Sogne, læser med Undren og Sorg, hvad Jørgensen fortæller om de nu forsvundne Skove. Hvem tænker nu paa, at der i den nordlige Del af Hove By-mark har ligget en smuk og ejendommelig Skov! Herom skriver Jørgensen: „Denne Skov havde en særlig smuk Beliggenhed paa en større og en mindre Holm og var begrænset af den mægtige Væraa og store Mosedrag. Bevoksningen var da navnlig Eg, Bøg, Hassel og El, og en Bakketop var kronet af en ældgammel, tophugget Eg, hvor i umindelige Tider sorte Storke havde deres Rede. Af andre Fugle, der havde slaaet sig ned i Skoven, nævnes bl. a. Aalekrager og Hejrer. I Sommertiden var det da almindeligt, at Ungdommen fra de omliggende Byer om Søndagen satte hinanden Stævne til Skovbal med Skalmemusik og anden uskyldig Lystighed i Lunden.“

Hvilket indtagende lille Billede af en herlig Natur og af et fordringsløst og muntert Folkeliv! Alt dette forsvandt tilsidst helt ved Udskiftningen. Hvor vilde vi ikke nu have været taknemlige, dersom et saadant Stykke Natur var blevet bevaret! Maatte den nulevende Slægt af dette Eksempel blandt mange lære at fare med Lempe mod de kummerlige Rester af Natur, der er tilbage i vort Land, og heller ikke som vore Forfædre gaa haardt frem mod Oldtidsgravene! Jørgensen fortæller ogsaa, hvor tankeløst der i de to Sogne blev ryddet ud mellem

de uerstattelige Minder — særlig ved Udskiftningen. Maatte den Erkendelse blot vaagne, medens det endnu er Tid, at et Land uden Natur og uden Mindesmærker er fattigt og aandeligt trangt! Der skal saa lidt til for at give et Landskab Relief, et smukt, enligt Træ eller en Gravhøj paa en Bakketop er nok til at gøre det levende i vor Fantasi og Erindring.

Den foreliggende Bog er dog selv et Bevis paa, at vi i mangt og meget ser anderledes paa Tingene end vore Forfædre. Der er først en Mand, der ikke har skyet det ubetalte men store Arbejde, det er at fremskaffe Stof til en saadan Bog, og dernæst en Kreds af Mænd, der har haft den fulde Forstaaelse af et saadant Arbejdes Værdi. Ledøje-Smørum Sogneraad har nemlig bekostet Udgivelsen af Bogen. Og her er intet sparet. Bogen er i stort Format, smukt trykt og med gode Billeder. Af særlig Interesse er de mange Byplaner, Forfatteren med stor Omhu har aftegnet, og som viser os Byerne og Bymærkerne før Udskiftningen. Bogen koster 2 Kr. 50 Øre og faas ved Henvendelse til Sogneraadsformand Søren Cortsen, Ledøje pr. Ballerup, og hos de øvrige Medlemmer af Sogneraadet.

Chr. Bayer:

Gamle Minder, oplevede og fortalte.

164 Sider.

En gammel Kontormand og Kunstner, Chr. Bayer, har paa Kunstbladet „Samleren“s Forlag udsendt en smuk, lille Memoirebog, der er illustreret med en Række Gengivelser efter Forfatterens egne Billeder. Bogen vil læses med Glæde af alle Yndere af Erindringer. Den er helt igennem tiltalende, ikke mindst gennem det Billede, den tegner af sin Forfatter som en beskeden, nobel og saare elskværdig Personlighed. Chr. Bayer er ved Siden af sit Levebrød og sin Kunst ogsaa Autografsamler i stor Stil og er derved kommet i Berøring med flere kendte Mænd, om hvem han ved at berette mangt et fornøjeligt Træk. For Aarbogens Læsere vil Bayers Bog have særlig Interesse, fordi han foruden et kortere Afsnit om Roskilde, hvori han bl. a. fortæller om gamle Organist H. Mathison-Hansen, har et helt lille Kapitel om Allerslev og Ledreborg.

I 1854 kom Chr. Bayer som Feriedreng for første Gang til Allerslev, med Banen til Roskilde, hvad der var en stor Oplevelse, og derfra med Vogn til Bestemmelsesstedet. Det er fornøjelige og indtagende Skildringer, den nu 84-aarige Mand giver af sit Ophold som Dreng ude i de skønne, klassiske Egne. Han skaffede sig Venner i Allerslev, og som Voksen boede han ofte derude. Det nævnte Afsnit i Bogen er forsy-

net med fem nydelige Billeder, betitlet: Ledreborg Allé ved Blæsenborg 1866, Hans fra Allerslev, Ledreborg Have, Stenalteret i Herthadalen 1860 og Vej til Allerslev, Taarningebjerg 1866. Billederne ejer den stilsfærdige Ynde, som alle de gamle Kunstnere, de være sig store eller smaa, formaaede at lægge i deres Kunst. Interessant ogsaa i topografisk-historisk Henseende er særlig Billedet af det nu ganske forsvundne Taarningebjerg, der maa have været af en fortrinlig Virkning i Landskabet.

Chr. Bayer fortæller — i Forbindelse med Jernbanens Anlæg — om den Vandalisme, der blev begaaet mod Oldtidsminderne. En betydelig Kæmpehøj blev helt sløjft blot for at skaffe Fyld til Banedæmningen. Højens Indhold af Broncesager forsvandt og kom aldrig der, hvor de — som hele Nationens Fælleseje — rettelig hørte hjemme, nemlig paa Nationalmuseet. Det er det eneste Sted i Bogen, hvor den rare, gamle Kunstner siger nogle lidt ublide Ord — og dog med saa megen Berettigelse!
